

Leven achter de Pijp

Welke Leerdammer kent die benaming niet. Nou, ik ben er geboren, namelijk op Rozenstraat nummer 5. Wij woonden dus achter de glasfabriek in West, om het maar eens deftig te zeggen. Op 30 augustus 1933 trouwden mijn ouders en gingen wonen in de pas gereedgekomen woningen aan de Rozenstraat. Ruim een jaar later werd ik geboren. Parallel aan deze straat lagen de Siemensstraat, Ruitersstraat en Owensstraat, welke laatste vlak achter de glasfabriek lag. Onze straat lag het verst van de glasfabriek af. Achter ons lag nog het Laantje van Van Iperen.

Ik ben opgegroeid met het geluid van de glasfabriek: een licht gezoem, sirenegeluid voor de schafttijden en soms gezang van de arbeiders (werknemers). Het gezoem ging dan en nacht door vanwege het volcontinu werken.

Het is ook niet verwonderlijk dat er in onze buurt verschillende mensen woonden, die op de glasfabriek werkten. Er woonden zelfs twee glasmakers in de straat, namelijk Clement en Vermeulen (beiden te zien in de film Glas van Haanstra).

Zelf heb ik nog van 1951 tot 1954 op het kantoor van de glasfabriek gewerkt (Planning en Expeditie). Het was nu eenmaal zo, dat als je werkt zocht in Leerdam, je op de glasfabriek was aangewezen. Daarna ben ik in Dordrecht gaan werken. Van 1945 tot 1947 heeft ook mijn vader op de glasfabriek gewerkt in de buitendienst, zeg maar als zakkensjouwer (soda).

Ons adres werd al gauw een soort gemengd bedrijf: tuinbouw, kippen, konijnen en zelfs honden. Mijn ouders moesten alle zeilen bijzetten om rond te komen en dat is ze gelukt.

Er waren in die tijd nog geen strenge milieuregels. Op bepaalde tijden moesten de schoorstenen van de glasfabriek schoon geblazen worden en dat betekende voor de omgeving overal dikke vette roetvlokken. Ik zie ze nog plakken op de kozijnen. Op zulke dagen moest je de was niet buiten hangen.

Ik neem aan dat de omgeving van te voren werd ingelicht. Zeker weten doe ik het niet. Ik kan het mijn moeder niet meer vragen. Wij leerden er in ieder geval mee leven.

Vanuit onze woning hadden we uitzicht op het Spartaveld, de achterliggende polders en je kon de trein van Geldermalsen naar Dordrecht in de verte voorbij zien gaan. Wij woonden dus aan de rand van de stad. Vrij uitzicht! Kom er nu nog een om!

Onlangs ben ik nog eens bij de Rozenstraat geweest en heb zelfs nog voor mijn geboortehuis gestaan. Als ik er nu zou wonen, zou ik depressief kunnen worden. Alle uitzicht is verdwenen. De Tiendweg vol gebouwd, alsmede het sportveld en de polders. De straat is er nog en de huizen zijn onveranderd. De grote populieren die de straat markeerden zijn verdwenen alsmede de witte houten burg, die toegang tot de Rozenstraat verschafte. Weg alles. Je wordt er niet vrolijk van, maar ja, de vooruitgang kun je niet stoppen.

Markante punten zijn er gelukkig nog. zoals het gebouw Rehoboth waar mijn vader lange tijd conciërge is geweest, de pastorie van de Hervormde Gemeente en de oude Algemene Begraafplaats, waarvan de ingang toen nog aan de Tiendweg was. De twee torenachtige bouwsels staan er nog. Wij leerden wel leven met de dood en ik maakte soms met vrienden een wandeling over de begraafplaats om de zerken van bekenden te vinden.

Nog even terug naar het verleden. Als kinderen hadden we volop de gelegenheid ons te ontplooiën, zelfs het vuurtje stoken op het land behoorde daartoe. Wij letten daarbij wel op de windrichting om overlast door rookvorming te voorkomen. Achter onze straat (de buurt) waren tal van volkstuintjes waar verschillende bewoners een stukje grond huurden. Mijn vader had naast het stuk grond in de buurt ook nog een lap grond gehuurd aan de Zuidkant van de Rozenstraat, achter De Hoop, naast het Laantje van Van Iperen. Het hele braakliggende terrein was daar onderverdeeld in volkstuintjes.

U merkt wel, mijn Leerdamse hart klopt nog!

Chris Meijers

36^e jaargang, nummer 109 / december 2017